

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/120/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011620
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121011620.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: M. Z., nar. XX.X.XXXX v G., bytom G., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarove nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 16.09.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného: M. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 19.02.2021, sp. zn. 5T/89/2020,
z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 05.08.2021 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného M. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu o podmiennečné prepustenie vykonáva v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov za pokračovací prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Trestného zákona, uložený mu rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 19.02.2021, sp. zn. 5T/89/2020.

Odsúdený vo svojom návrhu uvádza, že žiada o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko splnil zákonom stanovené podmienky. Svojím správaním a plnením povinností počas výkonu trestu odňatia slobody preukázal polepšenie a na slobode v budúcnosti bude viesť riadny život.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to: hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS, skrátený výpis klienta, odpis z registra trestov, rozhodnutie Okresného súdu Nitra zo dňa 19.02.2021, sp. zn. 5T/89/2020.

Z hodnotenia riaditeľa UVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu väzby a výkonu trestu v predchádzajúcom ústave bolo hodnotené kladne, až na jeden prípad porušenia ústavného poriadku, kedy nadväzoval nepovolený kontakt s iným obvineným. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas jeho krátkeho pobytu v tunajšom ústave na priemernej úrovni, až na jeden negatívny poznatok o porušení povinnosti plniť pokyny a príkazy príslušníka zboru, keď nereagoval na výzvu, aby si zbalil svoje osobné veci a pripravil sa na diaľkovú eskortu. Osobnú hygienu dodržiava, v kolektíve odsúdených konfliktné situácie nevyvoláva. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa sa snaží dodržiavať. Pedagogická dokumentácia obsahuje záznamy o adaptačných problémoch, ktoré boli spôsobené zlým psychickým stavom menovaného, najmä z dôvodu pobytu

vo väčšom kolektíve. Evidovaný je jeden poznatok, kedy bol nariadený zvýšený dohľad na návrh psychológa z dôvodu podozrenia na psychotické ochorenie. Z radov odsúdených nezastáva žiadnu funkciu. Doposiaľ nebol disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný. Počas výkonu trestu neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nebol pracovne zaradený z dôvodu obmedzených pracovných príležitostí a zaradenia na oddiele špecializovaného zaobchádzania. Podľa potreby sa zapája do činností zameraných na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. Odsúdený nie je zaradený do skupinových foriem práce, je mu venovaný individuálny prístup so zameraním na dodržiavanie stanoveného poriadku, plnenie pokynov a príkazov príslušníkov a zamestnancov zboru a zachovávanie zásad slušného správania. Individuálna práca je orientovaná na posilňovanie pozitívnych foriem správania a schopnosti prekonávať záťažové situácie, posilňovať u neho racionálne formy zvládania a regulácie. V zmysle zákona mu doposiaľ nebol stanovený ochranný program zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Trestná minulosť odsúdeného, viď odpis registra trestov. V pedagogickej dokumentácii v súčasnosti nie je evidované voči menovanému ďalšie trestné stíhanie. Riaditeľ konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a neodporúča ho podmiennečne prepustiť.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmiennečného prepustenia 26.04.2021.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 5 záznamov a to z rokov 2002, 2004, 2015, 2018 a 2021 za rôznorodú trestnú činnosť.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že navrhuje žiadosť odsúdeného zamietnuť z dôvodu nesplnenia prvej a druhej materiálnej podmienky.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že by chcel byť podmiennečne prepustený a nájsť si prácu.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku „O podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.“

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona „Súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.“

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona „Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.“

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienené prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienenom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienenom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienenom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmieneného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienenom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmienenom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona ku dňu 26.04.2021. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 16.09.2021 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je. Súd upozorňuje, že pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky, t. j. preukázanie polepšenia správaním vo výkone trestu a plnením svojich povinností, ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život. Plnenie si základných povinností vo výkone trestu je nevyhnutnou podmienkou ako samotnej adaptácie, tak aj celého priebehu výkonu trestu odňatia slobody. U odsúdeného nemožno jednoznačne hovoriť o splnení prvej materiálnej podmienky. Na základe záverov plynúcich z hodnotenia odsúdeného riaditeľom ÚVTOS dospel súd k záveru, že odsúdený svojím správaním vo výkone trestu nepreukázal žiadne výrazné polepšenie, nakoľko jeho správanie a vystupovanie je „iba“ priemerné, vyskytli sa u neho dva nedostatky - jedenkrát porušenie ústavného poriadku, jedenkrát porušenie povinnosti plniť pokyny a príkazy príslušníkov ZVJS. Počas doterajšieho výkonu trestu nebol ani raz disciplinárne odmenený, čo svedčí skôr o tom, že sa postupne iba formálnym spôsobom prispôbil režimu výkonu trestu odňatia slobody, no nepreukázal takú mieru polepšenia, kedy by bolo možné jednoznačne konštatovať, že bude viesť na slobode riadny život v súlade s morálnymi a etickými pravidlami spoločnosti. O polepšení sa možno hovoriť najmä vtedy, keď odsúdený jednak dodržiava ústavný poriadok bez konštatovaných porušení, a zároveň sa sám iniciatívne správa tak, že z jeho správania je možné odvodiť jeho záujem preukázať polepšenie sa, napr. aj formou disciplinárnych odmien. U odsúdeného uvedené splnené nebolo, nakoľko ako už bolo uvedené, v jeho

správání boli konštatované nedostatky a neboli mu udelené žiadne disciplinárne odmeny. Dokonca aj záver hodnotenia riaditeľa je taký, že odsúdeného neodporúča podmiennečne prepustiť.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, splnená n i e j e. Pretože nedošlo k polepšeniu odsúdeného, nemohlo dôjsť ani k splneniu druhej materiálnej podmienky. Súd v tomto smere poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 01.06.2021, sp. zn. 3Tos/60/2021, podľa ktorého „ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život.“ Súd pre úplnosť uvádza, že s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného a jeho 5 záznamov v registri trestov, má odsúdený tendenciu opakovane páchať trestnú činnosť a ani predchádzajúce odsúdenia nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Na tomto závere nič menení ani skutočnosť, že odsúdený je vo výkone trestu po prvý krát a vykonáva trest odňatia slobody v ústave s minimálnym stupňom stráženia. Súd má za to, že v súčasnosti náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov. Súd po zohľadnení všetkých relevantných okolností dospel k záveru, že od odsúdeného nemožno očakávať, že v prípade prepustenia bude v budúcnosti viesť riadny život.

Vzhľadom na spáchanú trestnú činnosť mal preto súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmiennečne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.